

дотримання трирічного періоду між попереднім і наступним рангами. Таке присвоєння може здійснюватися не раніше ніж через один рік після присвоєння попереднього рангу за особливі досягнення або за виконання особливо відповідальних завдань. Підставою для прийняття рішення про присвоєння достроково чергового рангу державного службовця є обґрунтоване подання, внесене безпосереднім керівником суб'єктові призначення.

Крім цього, національним законодавством передбачено випадок присвоєння чергового рангу державному службовцю поза межами відповідної категорії посад. Це відбувається за сумлінну службу у зв'язку з його виходом на пенсію.

Ні перехід державного службовця на посаду нижчої категорії, ні його звільнення з державної служби не є підставою для пониження або позбавлення його раніше присвоєного рангу. Єдиною підставою для позбавлення державного службовця рангу є відповідне рішення суду.

Записи про присвоєння, зміну та позбавлення рангу державного службовця робляться в особовій справі та трудовій книжці державного службовця. Стаття 37 Закону передбачає, що стосовно кожного державного службовця ведеться особова справа. Порядок ведення та зберігання особових справ державних службовців, затверджено Наказом Національного агентства України з питань державної служби від 22.03.2016 № 64. Трудова книжка є основним документом про трудову діяльність державного службовця. Трудові книжки ведуться на всіх працівників, які працюють на підприємстві, в установі, організації усіх форм власності або у фізичної особи понад п'ять днів, у тому числі осіб, які є співвласниками (власниками) підприємств, селянських (фермерських) господарств, сезонних і тимчасових працівників, а також позаштатних працівників за умови, якщо вони підлягають державному соціальному страхуванню. Порядок ведення трудових книжок передбачено Інструкцією про порядок ведення трудових книжок працівників, затвердженою Наказом Міністерства праці України, Міністерства юстиції України, Міністерства соціального захисту населення України від 29.07.1993 № 58.

Л. В. МЕЛЬНИК

*Рівненський національний університет
водного господарства та природокористування*

СИСТЕМА ЕКОЛОГІЧНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ

Виконання вимог забезпечення екологічної безпеки на національному рівні, що спрямовані на досягнення ефективності

природоохоронних заходів та розробку стратегії управління в галузі охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання та збереження природних ресурсів. залежить від якості екологічного правового забезпечення. Стабільність екологічного законодавства, ведення чіткої екологічної політики на всіх рівнях управління, ефективність правозастосовчої діяльності, – ці та інші чинники визначають компетентність та спроможність держави вирішувати актуальні екологічні проблеми та запобігати виникненню негативних екологічних наслідків. Але, враховуючи сучасний стан розвитку еколого-управлінських відносин, можна констатувати, що більшість із вищевказаних чинників ще не знайшли свого адекватного відображення в національному законодавстві або мають декларативний характер. Система екологічного законодавства створювалася в період незалежності з урахуванням прогресивного зарубіжного досвіду: на сьогодні в Україні прийнято кілька десятків законів та кодексів, що регулюють весь спектр екоправових відносин в країні [2].

Основними положеннями Закону «Про охорону навколишнього природного середовища» регулюються відносини у галузі охорони, використання і відтворення природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки, запобігання і ліквідації негативного впливу господарської та іншої діяльності на довкілля, збереження природних ресурсів, біоресурсів, ландшафтів та інших складових екосистеми [1]. В доповнення до основного екологічного закону розроблено земельне, водне, лісове законодавство, законодавство про надра, про охорону атмосферного повітря, про охорону і використання рослинного і тваринного світу та іншим спеціальні законопроекти.

Екологічне право регулює екологічні й суспільні відносини та включає в себе систему правових норм, які стосуються охорони навколишнього природного середовища і раціонального використання природних ресурсів.

До складу системи входять такі підгалузі, як земельне, водне, лісове, гірниче право та деякі інші галузі права, якими регулюються відносини з охорони й раціонального використання певних видів природних ресурсів. Предметом екологічного права є нормативно врегульовані відносини з охорони довкілля і раціонального використання природних ресурсів. Метод екологічного права є комплексним і являє собою комбінацію методів підгалузей права, які становлять його систему [3].

Сучасними головними нормативно-правовими актами, що регулюють основи організації охорони навколишнього природного середовища, є Закони України: «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25 червня 1991 р., «Про охорону атмосферного повітря» від 16 жовтня 1992 р., «Про природно-заповідний фонд України» від 16 червня 1992 р., «Про тваринний світ» від 3 березня 1993 р., «Про карантин рослин» від

30 червня 1993 р. та ін. До того ж деякі відносини у сфері використання та охорони навколишнього природного середовища врегульовано кодексами (земельним, водним, лісовим, про надра), а також Законами України «Про плату за землю» від 3 липня 1992 р. та «Про ветеринарну медицину» від 25 червня 1992 р. тощо.

Головною метою всієї системи екологічного законодавства України, як і екологічного права в цілому, є забезпечення реалізації екологічних прав громадян та виконання ними передбачених законодавством обов'язків. Нормативне закріплення системи принципів охорони довкілля міститься в ст. 3 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», яка виділяє наступні принципи:

- першочерговість вимог екологічної безпеки при обов'язковому дотриманні екологічних стандартів, нормативів і лімітів використання природних ресурсів при здійсненні господарської діяльності;

- гарантування екологічно безпечного середовища для життєдіяльності населення країни;

- екологізація матеріального виробництва з широким впровадженням новітніх технологій;

- науково обґрунтоване узгодження екологічних, економічних і соціальних інтересів суспільства на основі поєднання міждисциплінарних знань екологічних, соціальних, природничих і технічних наук та прогнозування стану довкілля;

- обов'язковість екологічної експертизи;

- формування екологічного світогляду;

- безоплатність загального та платність спеціального використання природних ресурсів для господарської діяльності;

- стягнення збору за забруднення навколишнього природного середовища та погіршення якості природних ресурсів, компенсація шкоди, заподіяної порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища;

- поєднання заходів стимулювання і відповідальності у справі охорони навколишнього природного середовища;

- вирішення проблем охорони навколишнього природного середовища на основі широкого міждержавного співробітництва [1].

Література

1. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» N 186/98-ВР, 05. 03. 1998р. зі змінами і доповн. від 19.03.2009 р.: [Електронний ресурс] Режим доступ. – [www. gov. rada. ua/ document](http://www.gov.rada.ua/document).

2. Лозанський В. Р. Екологічне управління в розвинутих країнах світу в порівнянні з Україною. – Х., 2010. – с. 46

3. Тустановська І. В. Застосування права в галузі охорони довкілля в Україні та США (порівнял. аналіз): Дис. канд. юр. наук: 12. 00. 06. – Львів, 2008. – с. 84